

abilities and skills which positively will influence on his further professional activity. A listener must learn to settle problem situations during an educational process, and also in the real life.

It is marked that a presence of intellectual capabilities the bread-winners of education have the obligatory condition of forming of project competence of any specialist, in particular philologist, as exactly this aspect gives possibility to organize a successful educational process which will predetermine the proper professional preparation of listeners.

Basic principles are described studies of foreign language, which assist the high-quality mastering of knowledge the bread-winners of education, namely: context; problem; preventiveness; culture accordance; dialog.

It is well-proven that important role in forming of project competence a teacher, which must create corresponding terms for studies, which are based on co-operation of teacher and bread-winner of education, plays in the system of continuous education.

Keywords: project competence of philologists; education of adults; study of foreign language; technology; system of continuous education.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-149.2020.17>

УДК 378.091.3:656.61-057.21

Смирнова І. М., Мусоріна М. О., Мазур Т. М.

ЯКІСТЬ ОСВІТИ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

В умовах сьогодення соціально-економічний розвиток держави диктує нові вимоги до якості професійної підготовки фахівців морського профілю, що здатні успішно і ефективно здійснювати свою професійну діяльність. Подальша професійна діяльність моряків залежить від рівня підготовки у вищому навчальному закладі й практичного досвіду роботи. Тому в системі якісної підготовки існують професійні вимоги до компетентності фахівців морського профілю, відображені в нормативних документах та освітньому стандарті з підготовки фахівців морського профілю.

У статті розглянуто ефективну професійну підготовку фахівців морського профілю з урахуванням співвідношення вимог професійного та освітнього стандартів, аналіз відповідних документів; виокремлено компетенції з освітнього стандарту. У результаті аналізу професійних морських документів, аналізу освітньої програми з підготовки моряків виявлено протиріччя в системі підготовки фахівців морського профілю, а саме: між вимогами, відображеними в професійному стандарті, і вимогами освітнього стандарту; між освітнім стандартом і програмою підготовки фахівців морського профілю у вищому навчальному закладі. Зауважено, що вимоги освітнього та професійного стандарту повинні збігатися. Освітній стандарт у програмі закладів вищої освіти реалізується формуванням знань, умінь і навичок, а також особистісних якостей, які відображаються в концептах. На наш погляд, професійні якості, знання технічної й англійської мов є ефективним засобом при формуванні концептосфери фахівців морського профілю. Отже, необхідним є вдосконалення системи підготовки фахівців морського профілю, яка буде передбачати особистісне вдосконалення фахівця і формування цілісної картини світу засобами якісної освіти фахівців морської галузі.

Ключові слова: фахівці морської галузі, освітній стандарт, професійний стандарт, компетенції, міжнародне середовище.

В умовах сьогодення соціально-економічний розвиток держави ставить

нові вимоги до якості професійної підготовки фахівців морського профілю, що здатні успішно і ефективно здійснювати свою професійну діяльність. Подальша професійна діяльність моряків залежить від рівня підготовки у вищому навчальному закладі й практичного досвіду роботи. Тому в системі якісної підготовки існують професійні вимоги до компетентності фахівців морського профілю, відображені в нормативних документах та освітньому стандарті з підготовки фахівців морського профілю [1]. Реальна практика підготовки у вищому навчальному закладі повинна здійснюватися з урахуванням вимог документів, що становлять професійний стандарт. Стратегічним завданням сучасної української освіти є набуття співвідношення між вимогами освітнього стандарту та професійних документів з підготовки фахівців морського профілю [2].

Вивченню професійних і освітніх стандартів держави присвячували свої наукові роботи М. Адамчук, С. Великодний, Л. Гриневич, В. Кремень, Н. Ничкало, В. Радкевич. Проблеми вивчення професійного й освітнього стандартів з підготовки фахівців морського профілю аналізуються такими науковцями, як: І. Ворохобін, С. Горб, В. Захарченко, С. Калашнікова, М. Колегаєв, М. Міюсов, В. Панін, П. Суворов, С. Сербін, Ж. Таланова, М. Цимбал, П. Чайковський, В. Чимшир, В. Чернявський, О. Шумило.

Метою нашого дослідження є порівняння освітнього та професійного стандартів, аналіз відповідності документів. Ефективна професійна підготовка фахівців морського профілю повинна здійснюватися з урахуванням співвідношення вимог професійного та освітнього стандартів. До професійного стандарту належать такі документи: “Міжнародна Конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року з доповненнями 1995 року”, “Положення про дипломування членів екіпажів морських суден з доповненнями 2015 р.”, Міжнародний кодекс (МКУБ), Конвенція СОЛАС – 74/78, Конвенція МППСС-72, Резолюція ІМО А.918, Резолюція ІМО А.1070 і ін. [3].

Основні вимоги до професії моряка викладені у відповідних документах [3], що містять цілі й завдання, які спрямовані на реалізацію морського потенціалу держави, розвиток структури освіти й морської науки, української морської освіти тощо [4]. У цих документах наголошується на необхідності забезпечення мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності суднового складу, комплексного вдосконалення професійно-психологічного відбору та системи освіти за всіма видами морської діяльності. Основною місією розвитку морської галузі є розвиток структури освіти і морської науки зі спеціалізацією за видами морської діяльності, де зазначається необхідна зміна системи підготовки морських фахівців. Увагу зосереджено на важливості збереження і вдосконалення системи підготовки кадрів, навчання і виховання молоді. Також розглядається проблема забезпечення безпеки на морі через активізацію економічної діяльності в океані і на узбережжі. Професійна підготовка фахівців морського профілю повинна здійснюватися з урахуванням професійних і особистісних якостей, які сприяють успішній професійній діяльності моряків [5].

Специфіка морської освіти України нерозривно пов'язана з міжнародною

системою морської освіти. Основні вимоги до рівня підготовки викладені в “Міжнародній Конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року з доповненнями 1995 року” [1]. У Резолюції ІМО А.918 зазначено, що професійна діяльність моряків обумовлена необхідністю використання висловлювань англійською мовою, які забезпечують безпеку і своєчасність дій моряків, зокрема завдяки правильній інтерпретації інформації, роботі з графіками, кресленнями, сигналами, визначає професійну діяльність моряків; приділено увагу видам діяльності, які пов’язані з системою “людина – знак [3].

Положення про дипломування членів екіпажів морських суден з доповненнями 2015 р. висуває вимоги про порядок проходження підготовки і дипломування морських фахівців. Особливістю професійної діяльності фахівців морського профілю є обов’язковий ценз для отримання документів щодо відповідної кваліфікації. У документі зазначено, що моряки повинні мати стаж роботи на судах і будь-яку, пов’язану з цим обов’язкову підготовку відповідно до правил щодо отримання диплома та/або документа, що відповідає правилам щодо посад, функцій і рівнів, які повинні бути зазначені в підтвердження диплома та/або документа”.

Окрім українських і міжнародних нормативних документів, у системі освіти України існують і програмні вимоги до підготовки фахівців [5; 6], де підкреслюється важливість задоволення потреб особистості в інтелектуальному, культурному і моральному розвитку, поглибленні й розширенні освіти, науково-педагогічної кваліфікації. У документах наголошується на необхідності індивідуалізації системи освіти, яка можлива лише за умови формування гармонійної особистості, здатної творчо мислити та ефективно здійснювати професійну діяльність в умовах підвищеного ризику, необхідність забезпечення різноманіття типів і видів освітніх установ і варіативність освітніх програм, що реалізують індивідуалізацію освіти, особистісно орієнтоване навчання і виховання.

Для реалізації поставленої мети нами було проаналізовано Стандарт вищої освіти України, Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань – 27 Транспорт, спеціальність – 271 Річковий та морський транспорт. Стандарт вищої освіти затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 № 1239 [6], який визначає документи щодо підготовки кадрів та вирішення проблем морського розвитку. Підкреслюється важливість формування людського капіталу, що забезпечує вирішення пріоритетних завдань соціально-економічного і культурного розвитку. Як результат виконання вимог, викладених у стандарті, освітньо-професійних програмах, навчальних програмах, у Дунайському інституті національного університету “Одеська морська академія” провадиться інноваційна освітня діяльність, що оперативно реагує на вимоги ринків праці і технологій; освітню, дослідницьку та технологічну інфраструктуру, здатну вирішувати завдання, пов’язані зі збереженням і розвитком культурно-історичної спадщини, трансляцією духовних цінностей і стандартів суспільного

життя.

Згідно з основною освітньо-професійною програмою (ОПП) “Управління судновими технічними системами і комплексами”, метою навчання є розвиток у студентів особистісних якостей, а також формування загальнокультурних (універсальних) та професійних компетентностей відповідно до вимог стандарту вищої освіти й Конвенції ПДМНВ, за визначеною тематикою: технічні системи та комплекси суден (суднові механічні системи, електрообладнання та електронна апаратура та системи управління); методи експлуатації суден та їх систем, управління операціями суден; організація роботи екіпажів та піклування про людей на суднах; системи управління рухом суден; системи забезпечення безпеки судноплавства [6].

Аналіз за ОПП “Управління судновими технічними системами і комплексами” (рівень бакалавра) надав нам можливість виокремити основну сферу діяльності моряків, а саме: експлуатаційно-технологічну та сервісну; організаційно управлінську; виробничо-технологічну; проектну; науково-дослідницьку; науково-педагогічну. Позначено загальнокультурні компетенції і професійні компетенції, які формуються завдяки вивченню циклу предметів за фахом, а також гуманітарних, соціальних та економічних. З усіх компетенцій виокремлюємо компетенції, які потребують більш детального розгляду. Варто відзначити той факт, що навчання передбачає не тільки знання, вміння і навички, а й особистісні якості, які й визначають компетенції в освітньому стандарті.

Отже, виокремлюємо такі компетенції з освітнього стандарту:

– здатність уявити сучасну картину світу на основі цілісної системи природничих і математичних знань, орієнтуватися в цінностях буття, життя, культури;

– розуміння сутності та соціальної значущості своєї майбутньої професії, прояв до неї стійкого інтересу, високої мотивації до праці;

– здатність до соціальної взаємодії на основі прийнятих моральних і правових норм, повага до історичної спадщини та культурних традицій, толерантність до іншої національності й культури в умовах багатонаціональних екіпажів, володіння нормами професійної та корпоративної етики, здатність створювати в колективі відносини співробітництва, володіння прийомами саморегуляції поведінки і методами конструктивного вирішення конфліктних ситуацій у різних умовах;

– здатність і готовність до активного спілкування у виробничій та соціально-громадській сферах діяльності, вільно користуючись українською та іноземною (англійською) мовами як засобами ділового спілкування, навичками публічної наукової мови;

– здатність та готовність до адаптації до нових ситуацій, переоцінки накопиченого свого й чужого досвіду, аналізу й оцінки своїх можливостей, до самостійного навчання у нових умовах виробничої діяльності, з умінням встановлення пріоритетів для досягнення мети;

– уміння вести належне візуальне і слухове спостереження, а також

використовувати всі наявні технічні засоби для попередження ситуацій надмірного зближення і зіткнень;

– здатність діяти в аварійних та надзвичайних ситуаціях відповідно до міжнародних і національних вимог, виробляти необхідну оцінку ризиків;

– готовність вести необхідну експлуатаційну документацію англійською мовою [3].

В освітньому стандарті існує потреба у формуванні вміння вести належне візуальне і слухове спостереження, а також використовувати всі наявні технічні засоби для попередження ситуацій надмірного зближення і зіткнень, що сприяє виконанню професійних обов'язків моряків, але цього недостатньо [10]. Професійна діяльність моряків є специфічною. Реальна практика потребує формування знакової сфери спілкування моряків, в свою чергу, знакові розумові операції актуалізуються саме через англійську мову. З цього випливає, що ця потреба не враховує специфіки професії, тому процес професійної підготовки моряків потребує докладного вивчення і переосмислення [6].

У нашому дослідженні спираємось на таку класифікацію, що висуває основні вимоги до представників певного виду професійної діяльності, зокрема фахівці морської галузі належать до категорії “людина – система”, оскільки їхня робота пов'язана з графіками, схемами, звуковою і текстовою знаковою системою, що й зумовлює необхідність формування структурного мислення моряків. Ці елементи знакової системи в сучасній науці називаються концептами. Виявлено необхідність формування концептів, яка підтверджується здійсненням професійних обов'язків щодо якості освіти фахівців морської галузі. Обов'язки моряка включають такі аспекти: читання морських карт, морських схем, схем пристроїв та їх аналіз, навігаційна прокладка, астрономічні визначення місця судна за світилами, позначення на карті, графічне та аналітичне числення шляху корабля, числення шляху судна за гірокомпасом і магнітокомпасом, визначення місця корабля візуальними та акустичними способами, передача візуальних і звукових сигналів для забезпечення безпеки судноплавства. Набір сигналів використовується при аваріях, маневруванні, а також у метеорології, у міжнародних правилах охорони здоров'я й медичної допомоги. Домінантними є не просто знаки, а слова-визначники, які в сучасній науковій літературі називаються концептами. Однак, специфіка професійної діяльності сучасного моряка полягає в тому, що вона здійснюється в міжнародному середовищі, тому ці слова-визначники використовуються на англійській мові – мові міжнародного спілкування [8; 11].

Освітній стандарт передбачає професійні та загальнокультурні компетенції, але ці компетенції недостатньо відображають специфіку практичної діяльності моряків, акцент повинен бути зроблений на формуванні світогляду професіоналів. З вищезазначеного випливає, що професійної діяльності моряків пов'язана з певними, структурами, схемами, знаками, звуками. У програмі підготовки моряків немає таких дисциплін, де б одночасно формувалися ці смислові структури. Так, науковці у своїх дослідженнях

зазначають, що мовою мислення стає англійська, коли виходить інформація (за фундаментальної мовної підготовки), минаючи етап трансформації з української на англійську, формується відразу професійною англійською мовою. Підтвердженням думки про те, що англійська технічна мова є засобом мислення, виступає така теза: “мовою першого етапу є англійська, мовою другого і третього – мова технічного мислення” [3; 7; 8; 11]. Вважаємо, що глобалізаційні процеси пов’язані з формуванням полікультурної особистості, яка готова до міжкультурної взаємодії не тільки на рівні вживання значень слів і словосполучень, а й на рівні смислів з урахуванням культурних особливостей, ціннісних орієнтацій та ментальних властивостей певної професійної спільності, результатів діяльності, що утворюють собою концептосферу фахівця [3; 7; 8; 11].

Відзначається, що сутність професійного розвитку, здійснюваного в процесі навчання фахівця у вищому навчальному закладі, можна розглядати як якісне перетворення особистості студента в напрямку формування в його свідомості професійної картини світу, яка має в своїй основі осмислене привласнення змісту освіти, систему ціннісно-смилових установок [11].

У результаті аналізу професійних морських документів, аналізу освітньої програми з підготовки моряків виявлено протиріччя в системі підготовки фахівців морського профілю, а саме: між вимогами, відображеними в професійному стандарті, і вимогами освітнього стандарту; між освітнім стандартом і програмою підготовки фахівців морського профілю у вищому навчальному закладі. На наш погляд, вимоги освітнього та професійного стандарту повинні збігатися. Освітній стандарт у програмі закладів вищої освіти реалізується формуванням знань, умінь і навичок, а також особистісних якостей, які відображаються в концептах. На наш погляд, професійні якості, знання технічної й англійської мов є ефективним засобом при формуванні концептосфери фахівців морського профілю. Отже, необхідним є вдосконалення системи підготовки фахівців морського профілю, яка буде передбачати особистісне вдосконалення фахівця і формування цілісної картини світу засобами якісної освіти фахівців морської галузі.

Використана література:

1. Міжнародна Конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року з доповненнями 1995 року. URL:http://www.gumrf.ru/useruploads/files/obrazov_dejat/edu_041813_3.pdf
2. МОРСЬКА ДОКТРИНА УКРАЇНИ на період до 2035 року, постановою Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1307 URL:<https://www.kmu.gov.ua/npas/243196733>
3. Стандартні фрази ІМО для спілкування на морі. Резолюція ІМО А. 918(22). URL: <http://www.http://saillife.ru/wp-content/uploads/2015/04/Frazi.pdf>
4. Положення про дипломування членів екіпажів морських суден. URL: http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?doc_itself=&backlink=1&nd=102159890&page=1&rdk=0#I0
5. Шерман Михайло. Структура професійної підготовки майбутніх судноводіїв у вищих морських навчальних закладах у контексті проблем формування інформаційної культури. URL:<https://www.cuspu.edu.ua/ua/2014-rik/3-mizhnarodna-internet-konferentsiia-2015/sektsiia-4/3599-struktura-profesiynoi-pidhotovky-maybutnikh-sudnovodiyiv-u-vyshchikh-morskykh-navchalnykh-zakladakh-u-konteksti-problem-formuvannya-informatsiynoi-kultury>

6. Наказ Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 № 1239. СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ 271 Річковий та морський транспорт URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/271-richkoviy-ta-morskiy-transport-bakalavr.pdf>
7. Сукроева Н. С. Багатомовна комунікація як фактор розвитку концептосфера майбутнього фахівця. *Середня професійна освіта*. 2011. № 9. С. 36-38.
8. Дмитрієва Е. Н. Смыслова парадигма як педагогічна детермінанта управління якістю професійної освіти у вузі. *Вісник ННДУ*. Вип. 1 (5). 2004. С. 107-110.
9. Герганов Л. Д. Професійна підготовка плавскладу України в умовах інтеграційного процесу до європейського освітнього простору. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. 2014. № 3. С. 147-152.
10. Смирнова І. М. Методичні основи розробки електронних освітніх ресурсів як контенту інформаційно-освітнього середовища. *Науковий вісник Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України. Проф. педагогіка* : зб. наук. пр. / Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України ; редкол. : В. О. Радкевич (голова) та ін. Київ : ТОВ "НВП "Поліграфсервіс", 2015. Вип. 10.
11. Мусоріна М. О. Формування технічної компетентності майбутніх фахівців судноводіння у процесі навчання технічних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. 2018.

References:

- [1] Mizhnarodna Konventsiiia pro pidhotovku i dyplovuvannia moriakiv ta nesennia vakhty 1978 roku z dopovnenniamy 1995 roku. URL:http://www.gumrf.ru/useruploads/files/obrazov_dejat/edu_041813_3.pdf
- [2] MORSKA DOKTRYNA UKRAINY na period do 2035 roku, postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 7 zhovtnia 2009 r. № 1307 URL:<https://www.kmu.gov.ua/npas/243196733>
- [3] Standartni frazy IMO dlia spilkuvannia na mori. *Rezoliutsiia IMO A. 918(22)*. URL: <http://www.http://saillife.ru/wp-content/uploads/2015/04/Frazi.pdf>
- [4] Polozhennia pro dyplovuvannia chleniv ekipazhiv morskykh suden. URL: http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?doc_itself=&backlink=1&nd=102159890&page=1&rdk=0#10
- [5] Sherman Mykhailo. Struktura profesiinoi pidhotovky maibutnikh sudnovodiiv u vyshchikh morskykh navchalnykh zakladakh u konteksti problem formuvannia informatsiinoi kultury. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/ua/2014-rik/3-mizhnarodna-internet-konferentsiia-2015/seksiia-4/3599-struktura-profesiynoi-pidhotovky-maibutnikh-sudnovodiyiv-u-vyshchikh-morskykh-navchalnykh-zakladakh-u-konteksti-problem-formuvannya-informatsiynoi-kultury>
- [6] Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy 13.11.2018 № 1239. STANDART VYShchOI OSVITY UKRAINY 271 Richkovyi ta morskyi transport URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/271-richkoviy-ta-morskiy-transport-bakalavr.pdf>
- [7] Sukroeva N. S. Bahatomovna komunikatsiia yak faktor rozvytku kontseptosfera maibutnoho fakhivtsia. *Serednia profesiina osvita*. 2011. № 9. S. 36-38.
- [8] Dmytriieva E. N. Smysova paradyhma yak pedahohichna determinanta upravlinnia yakistiu profesiinoi osvity u vuzi. *Visnyk NNDU*. Vyp. 1 (5). 2004. S. 107-110.
- [9] Herhanov L. D. Profesiina pidhotovka plavskladu Ukrainy v umovakh intehratsiinoho protsesu do yevropeiskoho osvitnoho prostoru. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. Volodymyra Hnatiuka. Seriia: Pedahohika*. 2014. № 3. S. 147-152.
- [10] Smyrnova I. M. Metodychni osnovy rozrobky elektronnykh osvitnikh resursiv yak kontentu informatsiino-osvitnoho seredovyshcha. *Naukovyi visnyk In-tu prof.-tekhn. osvity NAPN Ukrainy. Prof. pedahohika* : zб. nauk. pr. / In-t prof.-tekhn. osvity NAPN Ukrainy ; redkol. : V. O. Radkevych (holova) ta in. Kyiv : TOV "NVP "Polihrafservis", 2015. Vyp. 10.
- [11] Musorina M. O. Formuvannia tekhnichnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv sudnovodinnia u protsesi navchannia tekhnichnykh dystsyplin : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova. 2018.

СМИРНОВА И. М., МУСОРИНА М. А., МАЗУР Т. Н. Качество образования специалистов морской отрасли.

В современных условиях социально-экономическое развитие государства диктует новые требования к качеству профессиональной подготовки специалистов морского профиля, способных успешно и эффективно осуществлять свою профессиональную деятельность.

Дальнейшая профессиональная деятельность моряков зависит от уровня подготовки в высшем учебном заведении и практического опыта работы. Поэтому в системе качественной подготовки существуют профессиональные требования к компетентности специалистов морского профиля, отраженные в нормативных документах и образовательном стандарте по подготовке специалистов морского профиля.

В статье рассматривается профессиональная подготовка специалистов морского профиля с учетом соотношения требований профессионального и образовательного стандартов, анализ соответствующих документов; выделены компетенции образовательного стандарта. В результате анализа профессиональных морских документов, анализа образовательной программы по подготовке моряков обнаружены противоречия в системе подготовки специалистов морского профиля, а именно: между требованиями, отраженными в профессиональном стандарте, и требованиями образовательного стандарта; между образовательным стандартом и программой подготовки специалистов морского профиля в вузе. Замечено, что требования образовательного и профессионального стандарта должны совпадать. Образовательный стандарт в программе высших учебных заведений реализуется формированием знаний, умений и навыков, а также личностных качеств, которые отражаются в концептах. На наш взгляд, профессиональные качества, знания технического и английского языков является эффективным средством при формировании концептосферы специалистов морского профиля. Итак, необходимо совершенствование системы подготовки специалистов морского профиля, которая будет предусматривать личностное совершенствование специалиста и формирования целостной картины мира средствами качественного образования специалистов морской отрасли.

Ключевые слова: специалисты морской отрасли, образовательный стандарт, профессиональный стандарт, компетенции, международная среда.

SMIRNOVA I., MUSORINA M., MAZUR T. Quality of education of specialists to marine industry.

In today's conditions, the socio-economic development of the state dictates new requirements for the quality of training of marine professionals who are able to successfully and effectively carry out their professional activities. Further professional activity of seafarers depends on the level of training in a higher educational institution and practical experience. Therefore, in the system of quality training there are professional requirements for the competence of marine specialists, reflected in the regulations and educational standard for the training of marine specialists.

The article considers the effective professional training of marine professionals, taking into account the ratio of professional and educational standards, analysis of relevant documents; competences from the educational standard are singled out. As a result of the analysis of professional maritime documents, the analysis of the educational program on training of seafarers contradictions in system of preparation of experts of a marine profile are revealed, namely: between the requirements reflected in the professional standard and requirements of the educational standard; between the educational standard and the training program for marine professionals in higher education. It is noted that the requirements of educational and professional standards must match. The educational standard in the program of higher education institutions is realized by the formation of knowledge, skills and abilities, as well as personal qualities that are reflected in the concepts. In our opinion, professional qualities, knowledge of technical and English languages are an effective tool in the formation of the conceptual sphere of marine professionals. Therefore, it is necessary to improve the system of training specialists in the maritime profile, which will include personal improvement of the specialist and the formation of a holistic picture of the world by means of quality education of specialists in the maritime sector.

Keywords: maritime specialists, educational standard, professional standard, competencies, international environment.